

Skaraborgs Sjukhus

– kortversion av årsredovisning 2012

Det gångna årets arbete ger tillförsikt inför framtiden

När vi blickar tillbaka på 2012 kan vi konstatera att det varit ett av de tuffare åren för vår organisation. Vi har haft krav på oss att minska våra kostnader och som ett led i det arbetet infördes under året ett anställningsstopp.

Trots att färre medarbetare nu ska utföra samma jobb, är tillgängligheten god och de allra flesta av våra patienter får sina besök och sin behandling inom de tidsramar som finns uppsatta. Detta gör att vi fylls av stor ödmjukhet inför alla medarbetare som trots minskade resurser och på vissa håll ett minskat antal kollegor – ändå lyckas upprätthålla en bra kvalitet och ett gott bemötande. Det är imponerande, men vi förstår att det också kostar på!

Tack vare det stora arbete som gjorts med att minska kostnader är vi nu, under 2013 och inför 2014, bättre rustade att möta de utmaningar sjukhuset står inför. Flera av de övriga förvaltningarna i regionen släpar med sig stora underskott och de har sin resa framför sig. Vi har nått vårt etappmål – att vara i ekonomisk balans inför 2013. Det utgör tillsammans med Skaraborgs Sjukhus nya organisation en mycket bra grund för det fortsatta arbetet.

Sjukvården utvecklas hela tiden och nya behandlingsmetoder och rutiner som bidrar till snabbare tillfrisknande och kortare vårdtider har införts. Även under 2013 kommer Skaraborgs Sjukhus fortsätta utvecklas och förändras. Hela tiden med patienternas bästa för ögonen och för att ge alla som besöker oss ett gott bemötande, god vård och omvårdnad.

Kort sagt – det arbete som gjorts under året gör att vi känner tillförsikt inför framtiden. Ett stort tack till alla medarbetare för det goda arbete ni utför!

Susanne Larsson
ordförande

Mikael Wendt
vice ordförande

Skaraborgs Sjukhus i siffror

Ekonomi (miljoner kronor)	2012	2011
Resultat	27,9	-26,1
Personal	31/12 2012	31/12 2011
Antal anställda	4 260	4 455
Årsarbetare	4 012	4154
Sjukfrånvaro	5,7%	5,2%
Medellön (kronor)	29 624	28 725
Personalomsättning	4,5 %	5,0%
Verksamhet	2012	2011
Vårdtillfällen somatik	38 300	38 000
Vård dagar somatik	185 400	190 150
Vårdtillfällen vuxenpsykiatri	1 700	1 700
Vård dagar vuxenpsykiatri	30 800	41 190
Vårdtillfällen Barn-/ungd psyk	76	48
Vård dagar barn-/ungd psyk	1037	1016
Öppenvårdsbesök	406 600	393 700
Operationer	19 539	20 502
– därav inom operationsenhet	17 200	17 450
Förlossningar	2 463	2 377
Vårdgaranti	31/12 2012	31/12 2011
Totalt antal väntande till besök	4 832	3 272
- därav väntat mer än 90 dagar	249	77
Antal väntande till behandling	1 591	2 246
- därav väntat mer än 90 dagar	82	128
Måluppfyllelse besök 90 dagar	95%	99%
Måluppfyllelse besök 60 dagar	83%	91%
Måluppfyllelse behandl 90 dagar	96%	96%
Måluppfyllelse behandl 60 dagar	86%	83%

Specialistsjukvård av hög kvalitet

Skaraborgs Sjukhus (SkaS) uppdrag är att tillhandahålla specialistsjukvård av hög kvalitet för befolkningen i närområdet och i tillämpliga delar för befolkningen som helhet i ett regionperspektiv.

Skaraborgs Sjukhus ska

- tillhandahålla sjukvård i slutna, öppna och mobila vårdformer med planerade och oplanerade/akuta insatser
- ha en hälsofrämjande inriktning i hela verksamheten
- bedriva offensiv verksamhetsutveckling så att nationella och regionala regelverk tillgodoses
- samverka så att patienterna inte upplever några organisationsgränser
- bedriva forskning inom ramen för FoU-centrum
- ge öppen och sluten rättspsykiatrisk vård vid rättspsykiatrisk klinik
- säkra genomförande av nya uppdrag från ägarna

Inom området käkkirurgi ingår ett delat ansvar för akutsjukvård och specialisttandvård.

Bemanningsstrategi och samarbete

Antalet årsarbetare har minskat med 142 i jämförelse med föregående år. Den största minskningen har skett bland visstidsanställda med 74 årsarbetare men även tillsvidare- och timanställda har minskat med 45 respektive 23 årsarbetare. Minskningen är en följd av anställningsstoppet som inneburit att vikariat har avslutats för att bereda övertaliga tillsvidareanställda medarbetare placering i avvaktan på nya tillsvidareanställningar. Även kostnaden för bemanningsföretag har minskat mellan åren.

Ekonomi i balans

Resultatet för året blev 27,9 miljoner kronor vilket motsvarar 1,0 procent av Skaraborgs Sjukhus budgetomslutning. Resultatförbättringen är en kombination av flera faktorer.

De främsta förklaringarna är att sjukhusets åtgärdsplan fått effekt på kostnadsidan med totalt 56,6 miljoner kronor, att anställningsstoppet från april inneburit minskade personalvolym och personalkostnader samt att bidrag och ersättningar har erhållits i större omfattning än förväntats.

Dessutom har den lägre kostnadsökningstakten för andra kostnadslag påverkat kostnadsbilden positivt. De kostnadslag där kostnaderna sjunkit är köpt vård, laboratorieanalyser, medicinsk service, läkemedel, medicinskt material och hjälpmedel.

Viktiga händelser under året har varit kopplade till åtgärder men även nya arbetssätt, poliklinisering, förändring av lokaler och nya byggnader i form av Interventionscentrum, IVC, och rättspsykiatri.

Tillgängligheten är god

Inom medborgar- och patientperspektivet har Skaraborgs Sjukhus tre kritiska framgångsfaktorer (KFF): Nöjda patienter, Vård utan onödig väntan och Goda kontaktmöjligheter. Dessa mål har nåtts inom de flesta verksamheterna

Tillgängligheten är god och de regionala måltalen för vårdgaranti klarades för både första besök och behandling. När det gäller misstänkt cancer får i princip alla våra patienter ett förstabesök inom två veckor. På Akutmottagningen klaras Tid till triage (TTT) inom fastställd tidsgräns och även Total genomloppstid (TGT) ligger nära måluppfyllelsen, däremot är det fortfarande problem med Tid till läkare (TTL).

Genom att bl.a. integrera jämställdhetsarbete i styrkort och processer har SkaS lyft fram och analyserat skillnader mellan män och kvinnor avseende sjuk-

lighet, tillgänglighet till vård, behandling, omvårdnad och kvalitet.

Bra resultat och vård utan gränser i processerna

Tre kritiska framgångsfaktorer har stått i centrum för arbetet inom verksamhets- och processperspektivet:

- Goda resultat i våra processer,
- Hållbar utveckling och
- Vård utan gränser.

Målet har varit att alla verksamheter skall mäta och förbättra sina resultat inom respektive framgångsfaktor. Alla verksamheter har uppnått sina mål.

Ett systematiskt arbete pågår kontinuerligt med att säkerhetsställa vårdens kvalitet och patientsäkerheten. Årets patientsäkerhetsarbetet har i första hand varit kopplat till de områden som Sveriges kommuner och landsting (SKL) prioriterat.

Det gäller främst områdena:

- förebygga trycksår
- förebygga halk- och fallolyckor
- förebygga vårdrelaterade infektioner.

Samarbete med vårdgrannar, primärvård och kommuner, har bland annat bedrivits inom "Vårdsamverkan Skaraborg", närsjukvårdsarbete kopplat till respektive sjukhus och Målbild 2015.

Processen Samordnad vårdplanering för utslussning av patienter från sjukhuset till kommuner har drivits internt och i samverkan med primärvård och kommun. Skaraborgs Sjukhus deltar också i det gemensamma processarbetet inom cancer-, stroke- och läkemedelsområdet.

Bemannat för en säker vård

Sedan i början av april 2012 har sjukhuset haft anställningsstopp och varje behov av kompetens har prövas mot verksamhetens uppdrag och ekonomiska förutsättningar samt mot bibehållen patientsäkerhet och god arbetsmiljö. Antalet anställda, oavsett anställningsform, har under året minskat med totalt 195 anställda jämfört med föregående år.

Bemanningsföretag

Kostnaden för bemanningsföretag uppgick under 2012 till 31,9 miljoner kronor, vilket är lägre än 2011 års utfall som var 45,8 miljoner. Minskningen beror på att fler specialister har kunnat rekryteras, framförallt inom ortopedi och psykiatri. Orsaken till köp från bemanningsföretag är dels en nationell brist på specialistläkare inom vissa specialiteter, dels nödvändiga tillgänglighetsinsatser för att kunna bedriva en god och säker vård och för att kunna uppfylla vårdgarantin. Läkare från bemanningsföretag har främst använts inom vuxen- och barnpsykiatri, kvinnosjukvård, anestesi i Lidköping samt bild- och funktionsmedicin. Sjuksköterskor från bemanningsföretag har använts inom operation och anestesi i Skövde samt på akutmottagningen i Skövde.

Jämställdhet och mångfald

En likabehandlingsplan är inarbetad i verksamheten för att säkra likabehandling och mångfald inom verksamheterna. För att uppnå en jämnare könsfördelning arbetar SkaS aktivt med att öka andelen anställda av det underrepresenterade könet. En årlig lönekartläggning ska motverka osakliga löneskillnader mellan könen.

Anställda per personalgrupp	2012			2011		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Sjuksköterskor, barnmorskor	1 483	238	1 721	1 506	243	1 749
Undersköterskor m.fl.	856	135	991	946	149	1 095
Läkare	267	302	569	258	316	574
Tandläkare	3	3	6	3	3	6
Tandsköt., hygienister m.fl.	13	0	13	13	2	15
Läkarsekreterare	313	0	313	329	1	330
Rehab., förebyggande	222	36	258	233	41	274
Sjukhustekn/labpersonal	29	19	48	25	18	43
Utbildning, kultur, fritid	11	3	14	17	4	21
Teknik, hantverkare	1	4	5	2	2	4
Administration	256	66	322	269	75	344
Summa	3 454	806	4 260	3 601	854	4 455

Några händelser 2012

- Nya lokalerna för rättspsykiatri i Falköping togs i bruk.
- Interventionscentrum, IVC, i Skövde invigdes.
- Hudmottagning öppnades i Falköping.
- Reduktion, avveckling och sammanslagning av vårdplatser på kliniker i Falköping, Lidköping och Skövde.
- Fler vårdplatser inom allmänkirurgi och på kirurgisk akutvårdsavdelning, KAVA, i Skövde.
- Beslut om palliativa vårdplatser i Skövde.
- Bra resultat i ledplastikprocessen – markant kortade medelvårdtider.
- Operationsprocessen i Lidköping optimerade förberedelser för operationspatienter med målet nöjd patient och kortare vårdtid.
- Närsjukvården utvecklades – fokus på Skaraborgs Sjukhus Falköping och Mariestad.
- Försöksverksamhet med serviceteam, logistik/ material i vården genomfördes och driftsattes på de flesta av Skaraborgs Sjukhus mottagningar och avdelningar.
- Barn- och ungdomspsykiatri införde betygsättning av vården via pekskärmar.
- Blivande föräldrar erbjöds delta i publika föreläsningar för att öka tryggheten inför förlossningen.
- Skaraborgs Sjukhus fick bra resultat i AT-rankingen, vilket betyder att AT-läkare är nöjda med sin utbildning här.
- Patienters och närståendes upplevelser togs tillvara genom dokumenterade patientdialoger i samband med kvalitetsdagarna.

Bättre och snabbare insatser gjorde patienter och personal nöjda i Lidköping

Under 2012 gjordes stora förändringar kring vården av knä- och höftprotesoperationer på Skaraborgs Sjukhus Lidköping. "First we do it better, then we do it quicker", säger professor Kelhet på Köpenhamns Universitet som ligger bakom det nya sättet att jobba. Genom att se över våra rutiner och standardisera har vi fått mer välmående och nöjda patienter plus att personalen har fått en ökad tillfredsställelse i arbetet. Under året genomfördes både patient- och personalenkäter som visade detta.

Det vi gjorde, rent konkret, var att införa tydliga mål för vad man skall klara när man skrivs ut från sjukhuset plus att vi tar upp patienterna på benen så fort som möjligt efter operationen, så kallad tidig mobilisering. För att det skulle vara möjligt, standardiserade vi smärtlindringen. En annan viktig åtgärd var att förbättra patientinformationen för att göra patienterna mer delaktiga och därigenom kunna ta ett större eget ansvar. Allt detta tillsammans gjorde att medelvårdtiden efter operation minskade med cirka två dygn. Sett över de senaste två åren har vi kunnat öka vår produktion med 23,5 procent utan att öka personalstyrkan.

Tillsammans med Närvården Västra Skaraborg satte vi också igång ett, triligen Sverigeunikt, pilotprojekt angående Samordnad Vårdplanering före operation. Det innebär att patienten själv kan "beställa" hemtjänst innan inläggning på sjukhus. Målet med detta är att undvika förlängda vårdtider på grund av väntan på insatser från kommunen. Det projektet sjösattes den 1 januari 2013 och kommer att pågå ett halvår för att sedan utvärderas.

*Ledprocessgruppen Lidköping
genom Per Jolbäck, processledare*

– Det är helt underbart här. Personalen tar hand om mig på ett fantastiskt sätt, säger Christer Grehn från Stenstorp som just gått igenom en knäprotesoperation. Jag opererade mitt första knä för fyra månader sen och det har läkt jättebra. Igår opererade jag mitt andra knä. Jag är helnöjd! Christer får hjälp att komma på benen av undersköterskan Christina Ström medan sjuksköterskan Per Jolbäck finns till hands i bakgrunden.

Insatser för miljön

- Ambulansverksamheten har arbetat aktivt med projekt kring alternativa mötesformer, utbildning i rationell körning via köringsimulator och fleet management system. Den uppskattade effekten är: minskade resor med ca 4 000-5 000 mil/år till möten samt minskad bränsleförbrukning samt minskade utsläpp från ambulans- och sjuktransportverksamhet. Potentiell minskning av klimatpåverkande utsläpp för hela verksamheten beräknas till mellan ca 100 000-300 000 kg fossil koldioxid 2012.
- Användning av centralt distribuerad lustgas har upphört helt på SkaS Lidköping. Det nya arbetssättet innebär även att användning av Sevoran (annan klimatpåverkande narkosgas) har minskat. Totalt har de klimatpåverkande utsläppen minskat med motsvarande 2 600 bilresor tur och retur mellan Lidköping och Göteborg.
- Fortsatt fokus på ökad källsortering bland annat genom utbildning, utredning och projekt kring förädling av verksamhetens avfall. Till exempel pågår försök med återvinning av engångskablar till diatermi.
- Samarbete har inletts mellan miljöenheten och lokal STRAMA-grupp med fokus på att öka kännedomen om regionens strategi kring läkemedel och miljö.
- Användningen av el har minskat från ca 90,5 kWh/kvm till ca 80 kWh/kvm.
- Under året har ca 330 medarbetare fått utbildning kring sjukhusets betydande miljö- och hållbarhetsfrågor.

Användning av centralt distribuerad lustgas har upphört helt på Skaraborgs Sjukhus Lidköping. Totalt har de klimatpåverkande utsläppen minskat med motsvarande 2 600 bilresor tur och retur Lidköping–Göteborg.

Läkemedelsöversyn i vuxenpsykiatri förbättrade patienternas hälsotillstånd

Polyfarmaci* (övermedicinering) är ett vanligt problem i hälso- och sjukvården. Västra Götalandsregionen har landets högsta andel av personer med regelbunden eller hög konsumtion av lugnande medel och sömnmedel. I november 2011 konstaterades att nära 90 procent av ineliggande patienter inom vuxenpsykiatri på Skaraborgs Sjukhus uppfyllde kriterierna för övermedicinering.

En projektgrupp med läkare, apotekare och metodstöd tillsattes för att finna sätt att minska förekomsten av övermedicinering, reducera biverkningar och interaktioner, förbättra läkemedelsföljksamhet och därigenom förbättra patientens hälsotillstånd.

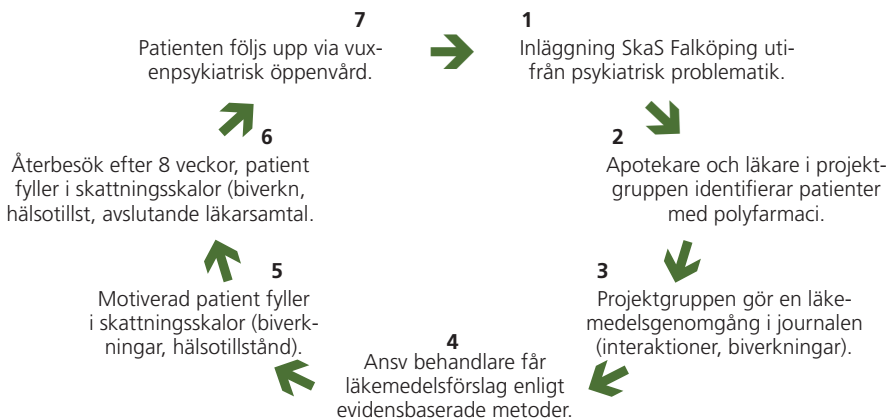
– Gruppens viktigaste uppgift var att ge evidensbaserade behandlingsförslag till ansvariga behandlare. Vi riktade särskilt in oss på att undvika allvarliga interaktioner mellan mediciner, säger Gabor Szalo, ST-läkare inom psykiatri.

En process baserad på tillgänglig

evidens för säker läkemedelsbehandling utformades och tillämpades. Som första åtgärd identifierades patienter med övermedicinering och en noggrann läkemedelsgenomgång gjordes. Behandlande läkare fick förslag på förändrad läkemedelsbehandling och patienterna fick fylla i skattningskalor för biverkningar och upplevt hälsotillstånd. Efter åtta veckor med ny läkemedelsinställning följdes patienten upp med en ny skattning av biverkningar och hälsotillstånd samt fick ett avslutande samtal med sin läkare. Därefter gjordes uppföljningar via vuxenpsykiatriska öppenvården.

– Vi testade processen på 170 patienter, berättar Gabor Szalo. I samtliga 170 fall gjordes dokumenterad läkemedelsgenomgång. Vi intervjuade 40 patienter med övermedicinering som hade fått förändrad läkemedelsinställning. 25 patienter följde vi genom hela processen.

Framtagen process för säker läkemedelshandling

Patientintervjuer och skattningsskalor visade att drygt 70 procent av de patienter som kom på uppföljning efter åtta veckor upplevde såväl minskade biverkningar som förbättrat hälsotillstånd.

Efter ett år, i oktober 2012, gjordes en uppföljning av läkemedelsanvändningen på de enheter med heldygsvård som testat processen, dvs beroendevård, psykosvård, allmänpsykiatri och äldrepsykiatrisk avdelning. Man kunde då konstatera att genom att tillämpa den nya processen för läkemedelsöversyn hade överanvändningen av psykofarmaka tenderat att minska.

– Vi kan alltså konstatera att arbetet med läkemedelsgenomgång och förbättrad dokumentation har lett till en

mer effektiv medicinering och ökad patientsäkerhet, konstaterar Gabor Szalo.

Uppskattningsvis finns inom psykiatrin i Skaraborg cirka 1.500 patienter med övermedicinering. Där finns nu möjligheter att minska både lidande och kostnader. Gruppen fortsätter sitt arbete under 2013 med läkemedelsgenomgång för öppenvårdspatienter.

I projektgruppen ingår:

Gabor Szalo, ST-läkare,
Csilla Soos, apotekare,
Håkan Ganelind, metodstöd,
Andreas Leschinger, cheföverläkare och verksamhetschef, vuxenpsykiatri

**) Polyfarmaci = samtidig användning av flera läkemedel.*

Årets kvalitetspris till Kirurgkliniken i Skövde

Vid Kvalitetsdagarna 2012 korades Kirurgkliniken vid Skaraborgs Sjukhus Skövde till vinnare av både Kvalitetspriset, 60 000 kronor, och Bästa poster, 10 000 kronor. Med sitt bidrag "Bättre patientflöde på Kirurgen i Skövde" visade man hur man arbetat med översyn, optimering och utjämning av läkarschemat och byte

av operationsdag mellan två team. Man införde tidig operationsstart på en kirurgsal och arbetade med produktionsplan med aktiv uppföljning.

Arbetet resulterade i 29 procent fler operationer än året innan. Man kan kontinuerligt följa kösituationen och överlag har det blivit en mer positiv attityd till förändringar.

Glada vinnare av 2012 års kvalitetspris blev Kirurgkliniken, Skövde: från vänster Maria Lagergren, Catarina Holmström, Olle Nyholm, Louise Brinkhammar, Magnus Olsson, Marie Lillieborg.

På bilden saknas Andreas Möhlendick, Isabella Persson, Zahraa Madhi, Stefan Skullman och Tore Hannu.

Skaraborgs Sjukhus – god vård i utveckling

Falköping • Lidköping • Mariestad • Skövde

www.vgregion.se/skas

Telefon 0500-43 10 00